

at det for Øjeblikket er meget dyrt at bygge som Følge af de paa Materialier stigende Priser, har man undladt at stille Ændringsforslag. Desuden har ogsaa de andre Partier i Udvalget været villige til at erkende, at der selvfølgelig ved den eventuelle Lovs Bestemmelser angaaende Renteydelse m. v. ikke skabes noget Præcedens med Hensyn til Statens Forhold overfor Kommunen. For øvrigt vil jeg dog tilføje, at i de senere Aar har Staten paalagt Kommunerne Gennemførelsen af store Opgaver, hvad der har kostet Kommunerne adskilligt, og der er derfor, synes jeg, intet at sige til, at Kommunerne under disse ekstraordinære Forhold opnaar nogle Begunstigelser af Staten.

Udvalget er altsaa enigt om at indstille Lovforslaget til uforandret Vedtagelse og gør kun opmærksom paa, at det ønsker at fremhæve Betydningen af, at Laanene fordeles til saa mange som muligt af de Kommuner, der ansøger, og i hvilke der hersker Bolignød.

Fraenkel: Ogsaa jeg kan anbefale ærede Partifæller at stemme for Lovforslaget, som det foreligger. Jeg maa dog tage det Forbehold, at vi vil være frit stillede, hvis Lovforslaget kommer tilbage fra Landstinget. Dermed skal ikke være sagt, at vi ikke erkender, at der er Bolignød, og lige saa lidt, at vi ikke er villige til at paalægge Staten og Kommunen de nødvendige Ofre i den Anledning, men kun, at vi ikke er sikre paa, at den Vej, Lovforslaget anviser, er den bedste. Jeg tænker ikke her saa meget paa Udlaansgrænsen og Rentefoden — den første er høj, og den anden er ekstraordinær lav —, for paa en eller anden Maade maa der følge Udgifter af denne Lov, og dem maa Staten tage paa sig. Jeg holder ganske vist mest af, at Staten, hvor det er muligt, uden Omsvøb tager, hvad der maatte falde paa den af saadanne Udgifter, men til syvende og sidst er dette ikke noget Princip. Nej, jeg tænker mere paa, hvad jeg allerede fremhævede ved første Behandling, at det er et stort Spørgsmaal, om Kommunerne vil give sig til at bygge efter denne Lov, for Byggeri er for Øjeblikket saa dyrt, at man maa nære begrundet Tvivl om, at saadant Byggeri vil kunne betale sig, naar normale Forhold atter indtræder. Der vil da komme et Tab, som i Øjeblikket ikke ret vel lader sig overse. Der er imidlertid en anden Omstændighed, som gør os tvivlende, og det er Muligheden af, at det, at Kommu-

nerne selv giver sig til at bygge, fuldstændig vil standse det private Byggeri, hvilket set fra vort Synspunkt vilde være lidet ønskeligt. Her overfor vil man rimeligvis fra Socialdemokraterne svare, at det private Initiativ ikke har kunnet gøre Fyldest. Nej, det har det ikke paa Grund af de særlige Forhold i Tiden, men Spørgsmaalet er: Findes der ikke en Vej, ad hvilken man kunde stimulere det private Initiativ, thi adskillige mener, at en Lov som denne vil kvæle det.

Jeg anerkender og sætter Pris paa, at det af Socialdemokratiet er fremhævet, at Loven er midlertidig, og at den intet Præcedens indeholder, men vi kunde ønske at se Behandlingen af dette Lovforslag i Landstinget, inden vi tager endelig Stilling dertil, ogsaa af den Grund, at vor faatalige Gruppe her i Tinget ikke sidder inde med den specielle Sagkundskab, som det var ønskeligt kunde komme til Anvendelse ved Behandlingen af et Lovforslag som dette, hvorimod vor større Gruppe i Landstinget netop raader over saadanne specielt sagkyndige Kræfter. Vi har altsaa derfor gjort vort til, at Loven hurtigst muligt kan komme op i det andet Ting og muligvis der undergaa de Ændringer, som man under Hensyn til hele den foreliggende Nødtilstand vil finde praktiske.

N. Neergaard: Som det rigtigt blev fremhævet af den ærede Ordfører (Marott), har dette Lovforslag en ubetinget midlertidig Karakter og en Undtagelseskarakter. Det ønsker jeg yderligere at understrege paa det Partis Vegne, jeg tilhører. Naar vi har kunnet slutte os til Lovforslaget, er det i Erkendelse af, at der virkelig er Nødtilstand til Stede. Det er i Erkendelse af, at det for nærværende Tid paa Grund af de voldsomt opskruede Priser paa Bygningsmaterialier er lidet tillokkende for det private Initiativ at give sig i Færd med Byggeforetagender, og derfor formoder vi, at det private Initiativ vedblivende vil holde sig tilbage, ligesom vi antager, at det i og for sig vil være meget lidt tiltrækkende for Kommunerne at give sig i Lag med denne Opgave. Men det er vigtigt, ja delvis nødvendigt, at der i denne Henseende bliver gjort noget, og derfor har det været vor Mening med at tiltræde Lovforslaget, at vi erkender dette, og at vi vil give et kraftigt Stød til det Initiativ, som vi ønsker, der i denne Sag maa blive taget fra den ene og fra den anden Side; der er jo ogsaa Tale om, at Kommunerne kan støtte det private Initiativ,